

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

Klimaat en groene Groei

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000003952069570000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Ons kenmerk

KGG / 101115461

Bijlage(n)

2

Datum 16 september 2025

Betreft Leenfaciliteit vultaak gasopslagen EBN 2025-2026 en 2026-2027

Geachte Voorzitter,

Sinds de gascrisis in 2022 heeft Energie Beheer Nederland (EBN) de taak gekregen om jaarlijks Nederlandse gasopslagen te vullen voor zover de markt dat niet doet. Dit stelt de overheid in de gelegenheid om te sturen op het behalen van de Europese vuldoelstellingen en de Nederlandse vulambitie. In eerste instantie vulde EBN alleen in de gasopslag Bergermeer, voor zover de markt dit niet deed, en sinds eerder dit jaar is daar de piekgasinstallatie (PGI) Alkmaar bijgekomen.¹ Middels deze brief informeert het kabinet u over het voornemen om deze vultaak van EBN verder uit te breiden naar andere gasopslagen.

Vooropgesteld, het vullen van de Nederlandse gasopslagen loopt vooralsnog goed. De gasopslagen in Nederland waren op 1 september gemiddeld voor ruim 65% gevuld. Het tussentijdse Europese vuldoel van 59% op 1 september is al op 5 augustus jl.² bereikt. Toch is het, met het oog op de gewenste vulgraad en de afbouw van GasTerra, wenselijk dat EBN in het lopende vulseizoen (dat op 1 november 2025 afloopt) niet alleen in de gasopslagen Bergermeer en de PGI Alkmaar vult (maximaal 25 TWh) maar indien nodig ook in staat wordt gesteld commerciële transacties met GasTerra te verrichten die leiden tot een hogere vulgraad van de gasopslagen Norg en Grijpskerk.

Op dit moment heeft GasTerra het contract voor de toegang tot de gasopslagen Norg en Grijpskerk. In 2019 is besloten de onderneming GasTerra, in het licht van de afbouw van de productie uit het Groningenveld en van de samenwerking binnen het gasgebouw, te beëindigen. Op 1 oktober 2026 zal GasTerra zijn operationele activiteiten hebben beëindigd. Als gevolg daarvan zal GasTerra de gasopslagen Norg en Grijpskerk in 2025 beperkt en in 2026 helemaal niet meer kunnen vullen en wordt thans voorzien dat deze per 1 april 2026 leeg zullen zijn. Daarom is voor 2026-2027 een uitbreiding van de vultaak voor EBN voorzien. Er lopen gesprekken met NAM en haar aandeelhouders over de inzet en toekomst van de gasopslagen Norg en Grijpskerk. Om te voorkomen dat deze gasopslagen volgend jaar niet gevuld worden, en de leveringszekerheid daardoor in het geding komt, heeft het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) aan EBN gevraagd zich voor te bereiden op een mogelijke uitbreiding van haar vultaak naar

¹ Kamerstuk II 29023, nr. 591.

² Het tussentijdse vuldoel is op grond van de EU-verordening gasleveringszekerheid voor Nederland vastgesteld.

maximaal 80 TWh in Bergermeer, Norg en Grijpskerk tezamen in het opslagjaar 2026-2027.³

Ook is het, met het oog op de gewenste vulgraad, wenselijk dat EBN al in het lopende vulseizoen (dat op 1 november 2025 afloopt) niet alleen in de gasopslagen Bergermeer en de PGI Alkmaar vult (maximaal 25 TWh) maar indien nodig ook in staat wordt gesteld commerciële transacties met GasTerra te verrichten die leiden tot een hogere vulgraad van de gasopslagen Norg en Grijpskerk.

De gesprekken tussen EBN en het ministerie van Klimaat en Groene Groei over de verbreding van deze vultaak zijn in een vergevorderd stadium. Aan EBN-zijde loopt nog wel de operationele voorbereiding en volgt nog besluitvorming. Op dit moment worden diverse opties onderzocht waarop EBN toegang kan krijgen tot de opslagen Norg en Grijpskerk, hierover informeer ik u nader bij de volgende brief over gasleveringszekerheid.

De uitbreiding van de vultaak die ziet op het huidige opslagjaar (2025-2026), loopt op de vultaak voor 2026-2027 vooruit. De verbreding van de vultaak voor het lopende opslagjaar past binnen de huidige subsidie. Als EBN transacties met GasTerra kan verrichten die tot een hogere vulgraad leiden, komt daar wel een extra liquiditeitsbehoefte bij ten opzichte van de benodigde liquiditeitsbehoefte voor het vullen in de gasopslag Bergermeer. Bij een plotselinge en forse stijging van de gasprijzen krijgt EBN te maken met zogeheten *margin calls*: aanvullende zekerheidsstortingen die handelsbeurzen aan partijen met een verkooppositie vragen wanneer de marktprijs oploopt. Dit is een tijdelijk liquiditeitsvraagstuk en geen verlies, maar omdat handelsbeurzen deze zekerheidstellingen dagelijks kunnen vragen, moet EBN snel kunnen handelen en dient het geld wel snel beschikbaar te zijn. Om EBN in het belang van de leveringszekerheid te kunnen laten handelen stelt het kabinet voor het lopende vulseizoen een leningsfaciliteit van maximaal € 1,5 mld. ter beschikking om EBN te ondersteunen. De kans dat hier daadwerkelijk gebruik van wordt gemaakt, is zeer klein, omdat dit alleen speelt bij extreme prijsbewegingen op korte termijn.

Voor de vultaak van EBN voor het volgende opslagjaar (2026-2027) worden eveneens middelen beschikbaar gemaakt in de vorm van een subsidie⁴ die bij de miljoenennota wordt gebudgetteerd en een leningsfaciliteit van maximaal 21,6 mld. euro.⁵ De lening dient deels voor de aankoop van het gas en deels voor het voldoen aan *margin calls*. Met EBN wordt momenteel intensief overleg gevoerd over de precieze invulling van de vultaak voor 2026-2027. Hoewel de financiële behoefte grotendeels in kaart is gebracht, moeten nog enkele punten tussen KGG en EBN worden besproken en verder afgehecht. Het gaat daarbij onder meer om de benodigde medewerking van diverse marktpartijen en de verdere technische en

³ In het opslagjaar 2026-2027, loopt het vulseizoen van 1 april 2026 tot 1 november 2026.

⁴ Exacte invulling van de subsidie wordt bij miljoenennota gepubliceerd.

⁵ De verwachte uitbetaling is 7,851 mld. euro.

organisatorische inrichting van de interne organisatie van EBN. Ook zijn EBN en het ministerie van KGG in gesprek over de wijze waarop risico's eventueel kunnen worden afgedekt via door de Staat te verstrekken zakelijke zekerheden, zodat EBN de taken op marktconforme voorwaarden kan uitvoeren. Deze punten zullen naar verwachting in de komende periode worden afgerond voordat EBN zijn eerste handelsposities voor 2026–2027 inneemt.⁶

Mochten de gasopslagen Norg en Gripskerk in 2026 op andere wijze toch voldoende gevuld kunnen worden, dan is het mogelijk dat voornoemde middelen voor EBN niet (volledig) gebruikt worden. Op deze manier is de Staat echter zo goed mogelijk voorbereid op een scenario waarin gasopslagen niet voldoende gevuld worden.

Tot slot, als EBN netto-kosten maakt voor het opslagjaar 2025-2026 en 2026-2027 worden deze verhaald middels een heffing bovenop de tarieven voor het gastransportnet. Deze heffing slaat neer bij de gebruikers van gas. Hiervoor is een juridische grondslag nodig. De juridische grondslag wordt gecreëerd met het voorstel voor de Wet bestrijden energieleveringscrisis (Wbe). Bij lagere regelgeving onder de Wbe kan de keuze worden gemaakt nader te specificeren exitpunten op het GTS⁷-net (gedeeltelijk) te ontzien van de heffing. Hiermee kunnen bepaalde gebruikers van gas – indien wenselijk – (gedeeltelijk) ontzien worden van de heffing. Het kabinet hoopt uiterlijk begin 2026 de Wbe ter advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State aan te bieden zodat de wet in 2027 in werking kan treden.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

⁶ Dit zal naar verwachting vanaf 1 december 2025 zijn.

⁷ Gasunie Transport Services (GTS)

Bijlage Informatievoorziening op basis van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet

CW3.1 Lening vulmaatregelen gasopslag	
1. Doel(en)	Het doel van de maatregel is om gasopslagen te vullen in lijn met het voorstel voor regelgeving ingediend door de Europese Commissie om tot verplichte vuldoelen voor gasopslagen te komen. Het vullen van gasopslagen met het oog op aankomende winter draagt bij aan de leveringszekerheid.
2. Beleidsinstrument(en)	Om het nationale vuldoel te halen is EBN aangewezen om gas op te slaan voor zover de markt dat niet doet. Deze vultaak wordt verbreed naar Norg en Grijskerk. Hier komt een extra liquiditeitsbehoefte bij kijken vanwege de zogeheten <i>margin calls</i> . EBN moet snel kunnen handelen. De leningsfaciliteit voorziet hierin. De kans dat hier daadwerkelijk gebruik van wordt gemaakt, is zeer klein, omdat dit alleen speelt bij extreme prijsbewegingen op korte termijn.
3a. Financiële gevolgen voor het Rijk	Naar verwachting wordt er niet getrokken op de lening voor het gasjaar 2025-2026.
3b. Financiële gevolgen voor maatschappelijke actoren	Niet van toepassing.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	EBN moet voldoende liquiditeit tot zijn beschikking hebben om op de beurs te kunnen handelen om gas te kunnen op slaan.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Door te handelen via de beurs met de daarbij horende zekerheden, kan EBN de opslagen doelmatig, en zonder grote financiële risico's, vullen.
6. Evaluatieparagraaf	De uitvoering van de vultaak en het gebruik van deze leningsfaciliteit wordt continu geëvalueerd op doelmatig en doeltreffendheid, ook met het oog op de voorgenomen structurele vultaak voorzien vanaf 2027 bij de voorziene inwerkingtreding van de Wet bestrijden energieleveringscrisis.

Toetsingskader risicoregelingen

Vultaak EBN 2025-2026

Gasopslagen hebben in de huidige gasmarkt een onmisbare rol, en gevulde opslagen zijn voor het kabinet dan ook een belangrijke prioriteit. Het probleem is dat de gasopslagen Norg en Grijpskerk in 2025 mogelijk onvoldoende gevuld worden, waardoor Nederland het risico loopt niet te voldoen aan zowel de Europese vuldoelstelling als de nationale vulambitie (zoals vastgesteld op basis van het advies van Gasunie Transport Services; GTS).

GasTerra, de enige partij die momenteel toegang heeft tot deze opslagen, heeft voor het lopende vulseizoen (april–november 2025) aangegeven van de beschikbare 84 TWh maximaal 15 TWh (ca. 18% van het totale werkvolume) in Norg en Grijpskerk te vullen. Hoeveel daadwerkelijk gevuld zal worden door GasTerra, is onzeker en afhankelijk van het beeld op de gasgroothandelmarkt. Vanwege deze onzekerheid is het daarmee ook onzeker of GasTerra Norg en Grijpskerk voldoende zal vullen om Nederland te laten voldoen aan de Europese vuldoelstelling (74% op 1 november 2025)¹ en de nationale vulambitie voor 2025 (80% op basis van GTS-advies).² Een te lage vulgraad vormt een risico voor de leveringszekerheid van gas. Daarom is het wenselijk dat de overheid, via beleidsdeelneming Energie Beheer Nederland (EBN), dit jaar al kan bijspringen in de gasopslagen Norg en Grijpskerk.

EBN kan transacties met GasTerra verrichten die leiden tot een hogere vulgraad van de gasopslagen Norg en Grijpskerk. Hiervoor is aankoop van gas via de beurs benodigd. Deze handelstransacties via de beurs vereisen extra liquiditeit om aan potentiële margin call-verplichtingen³ te kunnen voldoen. EBN heeft aangegeven dat een mogelijke uitbreiding van haar rol om in opslagjaar 2025-2026 in de gasopslagen Bergermeer, Norg en Grijpskerk te vullen, niet mogelijk is zonder aanvullende liquiditeitssteun.

Het toetsingskader richt zich op de financiële aspecten van het vullen van Norg en Grijpskerk door EBN, de daaraan verbonden risico's en meer specifiek op een lening voor liquiditeitssteun aan EBN voor het vullen van de opslagen in 2025.

Toetsingskader risicoregelingen: gasopslag Norg en Grijpskerk

Probleemstelling en rol van de overheid

1. Wat is het probleem dat aanleiding is voor het beleidsvoorstel?

Om de kans op het halen van de nationale vulambitie in het lopende gasjaar te vergroten, is het nodig dat EBN in staat wordt gesteld commerciële transacties met GasTerra te verrichten die leiden tot een hogere vulgraad van de gasopslagen Norg en Grijpskerk. Het probleem is dat - wanneer EBN beurstransacties aangaat ten behoeve van deze transacties

Zonder liquiditeitssteun bij hoge gasprijzen, kan EBN op grond van haar risicobeleid geen transacties op de beurs aangaan om

¹ Regulation of the European Parliament and of the Council Amending Regulation (EU) 2017/1938 as regards the role of gas storage for securing gas supplies ahead of the winter season (COM/2025/99 final) 2 Commission Recommendation of 5.3.2025 on the implementation of gas storage filling targets in 2025 (C/2025/1481). Zie voor de tussentijdse streefdoelen van 2025: Uitvoeringsverordening (EU) 2024/2995 van de Commissie van 29 november 2024 tot vaststelling van het vultraject met tussentijdse streefdoelen voor 2025 voor elke lidstaat met ondergrondse gasopslaginstallaties op zijn grondgebied die een rechtstreekse interconnectie met zijn afzetgebied hebben (PbEU 2024, C 8352)

² Bijlage bij Kamerstuk 29 023, nr. 519.

³ Een margin call is een extra storting die een handelaar moet doen als de markt verandert, bijvoorbeeld bij hoger wordende gasprijzen. Dit geldt voor een partij die gas koopt of verkoopt via de beurs; zij moet dan extra geld storten op een speciale rekening bij de beurs (zoals een clearinginstelling) om te laten zien dat ze aan haar verplichtingen kan blijven voldoen.

deze transacties, die leiden tot een hogere vulgraad in Norg en Grijpskerk, aan te gaan. Indien EBN dit niet kan doen komt -zoals reeds toegelicht- het behalen van de Europese vuldoelstelling in gevaar en wordt de nationale vulambitie waarschijnlijk niet gehaald. Dit vormt een risico voor de leveringszekerheid.

Voor 2025 heeft EBN een bestaande vultaaksubsidie in de opslagen Bergermeer (maximaal 20 TWh) en PGI Alkmaar (5 TWh). Binnen deze subsidie is het voorstel om maximaal 10 TWh naar Norg en Grijpskerk te verschuiven. Daarmee wordt bijgedragen aan het behalen van de Europese vuldoelstelling (74% op 1 november) en het nationale vuldoel (80% op 1 november) op basis van het advies van GTS. Het verplichtingenbudget voor de vultaaksubsidie van EBN biedt genoeg ruimte om de kosten voor de transacties die leiden tot een hogere vulgraad in Norg en Grijpskerk te dekken. Er is echter wel aanvullende liquiditeitsruimte nodig vanwege margin call verplichtingen bij beurshandel. EBN hanteert in haar risicoramingen een prijsscenario van [REDACTED]/MWh. Hierbij bedraagt de benodigde extra liquiditeitsruimte circa € 1,5 miljard, [REDACTED]

2. *Waarom rekent de centrale overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen?*

Leveringszekerheid van gas is een publiek belang. De markt en in het bijzonder leveranciers aan kleinverbruikers dragen in eerste instantie verantwoordelijkheid voor leveringszekerheid. Recente (geopolitieke) ontwikkelingen op de Noordwest-Europese en mondiale gasmarkt vergen een actievere rol van de overheid, omdat Europese leveringszekerheidsdoelen en nationale vulambities niet zonder meer gehaald worden. De beleidsverantwoordelijkheid voor de energiemarkt ligt bij de minister van Klimaat en Groene Groei.

De centrale overheid rekent het borgen van een voldoende hoge vulgraad in de gasopslagen Norg en Grijpskerk in 2025 specifiek tot haar verantwoordelijkheid, omdat dit cruciaal is de voor de gasleveringszekerheid in Nederland. Zonder aanvullende maatregelen worden deze gasopslagen waarschijnlijk onvoldoende gevuld door de markt. De enige partij die (via een constructie met GasTerra) nog in staat is om deze opslagen in 2025 bij te vullen, is EBN. [REDACTED], is het, gezien het nationale belang van leveringszekerheid, aan de centrale overheid om via tijdelijke liquiditeitssteun bij te springen.

3. *Is het voorstel voor de risicoregeling:*

- a. *ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt, en/of***
- b. *het beste instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd ten opzichte van andere beleidsinstrumenten? Maak een vergelijking met alternatieve beleidsinstrumenten.***

De opslagen Norg en Grijpskerk worden ieder jaar gevuld door één marktpartij (GasTerra). GasTerra gebruikt deze opslagcapaciteit om te kunnen voldoen aan leveringsverplichtingen die zij heeft jegens haar afnemers. Omdat GasTerra, net als andere marktpartijen, een commerciële partij is, spelen bij het vullen en inzetten van deze opslagen commerciële overwegingen een leidende rol. Op basis van deze overwegingen vult Gasterra in 2025 tot de eerder genoemde maximale vullingsgraad van [REDACTED]% in deze bergingen. Dit zal echter onvoldoende bijdragen om een gemiddelde vulgraad op de nationale ambitie van 80% te brengen. Het verschuiven van een deel van de vultaak van EBN voor de gasopslagen Bergermeer en de PGI Alkmaar naar het uitvoeren van transacties die leiden tot een hogere vulgraad in de gasopslagen Norg en Grijpskerk is de enige – en daarmee meest doelmatige – manier om Norg en Grijpskerk gevuld te krijgen tot het gewenste niveau. Andere marktpartijen zijn niet in staat in 2025 de gasopslagen Norg en Grijpskerk te laten bijvullen via GasTerra.

EBN kan het bereiken van een hogere vulgraad van de gasopslagen Norg en Grijpskerk binnen haar huidige financiële positie alleen uitvoeren als het Rijk een tijdelijke lening voor liquiditeitssteun van maximaal €1,5 miljard beschikbaar stelt, vanwege de beurshandel-gerelateerde margin calls. Een lening via private financiering, zoals bijvoorbeeld bij een bank, is niet haalbaar. Hier zou dan bijvoorbeeld een gecommitteerde financieringsfaciliteit nodig zijn. Banken zijn zeer terughoudend met het verschaffen van dergelijke faciliteiten en doen dit alleen bij voldoende nevenactiviteiten.

■ Dit zou met meer dan € 1 miljard uitgebreid moeten worden binnen een paar weken. Gezien de termijn en de omvang is dit niet mogelijk.

Voor 2025 zijn er geen andere mogelijkheden om de leveringszekerheid te borgen. Er zijn in het verleden wel alternatieven overwogen, zoals het opleggen van een vulverplichting aan marktpartijen. Deze alternatieven zijn onderzocht en ongeschikt gebleken: partijen met opslagcapaciteit zijn juridisch of praktisch moeilijk aan te spreken, en het opleggen van een verplichte vultaak aan leveranciers of grootverbruikers zou onevenredig hoge financiële risico's voor die partijen met zich meebrengen. Daarmee zou het risico slechts verplaatst worden van de overheid naar partijen die het redelijkerwijs niet kunnen dragen, met als mogelijk gevolg dat opslagen alsnog leeg blijven. Pas met het voorstel voor de Wet bestrijden Energieleveringszekerheid wordt een grondslag gecreëerd om na inwerkingtreding (voorzien medio 2027) onder bepaalde omstandigheden een dergelijke maatregel te nemen. Dit is voor nu dus geen mogelijkheid.

4. Op welke wijze wordt het nieuw aan te gane risico gecompenseerd door risico's vanuit andere risicoregelingen binnen de begroting te verminderen?

N.v.t.

Risico's en risicobeheersing

5. Wat zijn de risico's van de regeling voor het Rijk:

a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?

Aan EBN wordt een lening van maximaal €1,5 miljard verstrekt ten behoeve van de liquiditeitsbehoefte voor transacties van maximaal ■ TWh die leiden tot een hogere vulgraad in de gasopslagen Norg en Grijpskerk. Deze liquiditeitsbehoefte hangt samen met de margin call-verplichtingen die voortvloeien uit het aankopen van gas via de beurs. Er worden hierbij geen risico's genomen door het Rijk. Immers, als 100% aandeelhouder van EBN komen de gevolgen van het handelsbeleid van EBN altijd bij het Rijk terecht. Als EBN niet aan haar aankoopverplichting kan voldoen, dan landen de financiële gevolgen hiervan hoe dan ook bij de staat. Bovendien is de kans dat EBN de lening zal moeten benutten heel klein, omdat EBN hier pas aanspraak op zal maken bij extreme prijsscenario's. Er wordt voorts gezien of het mogelijk is om via over-the counter (OTC)-constructies⁴ te handelen, waardoor marginverplichtingen (en dus de liquiditeitsbehoefte) substantieel kunnen worden verlaagd. Bedacht moet wel worden dat daarbij meer rekening moet worden gehouden met tegenpartij risico.

b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding?

Deze trekkingsfaciliteit heeft nagenoeg geen risico, zoals hierboven beschreven. Het rendement, het vergroten van de kans op het behalen van de Europese vuldoelstelling en nationale vulambitie,

⁴ Een OTC-contract is een rechtstreeks handelscontract tussen twee partijen buiten de beurs om, waarbij geen margin calls nodig zijn.

is moeilijk kwantificeerbaar. Leveringszekerheid van gas is echter cruciaal voor huishoudens en bedrijven in Nederland.

c. Wat is de inschatting van het risico voor het Rijk in termen van waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

Deze lening heeft nagenoeg geen risico voor het Rijk ten opzichte van de huidige situatie. EBN treft wel aanzienlijke beheersmaatregelen om de risico's binnen de vultaak zoveel mogelijk te beperken. Een deel van de aan- en verkopen van EBN loopt via de beurs. Het wederpartijrisico (het risico dat een transactie niet plaatsvindt cf. afgesproken prijs en volume) is hierop vrijwel nihil, omdat dit risico door de clearing bank wordt afgedekt via het aanhouden van collateral voor margin calls. De gehele lening is hiervoor bedoeld, waarmee de lening, die wordt gekwalificeerd als risicoregeling, het risico voor deze transacties tot bijna nul beperkt. Bij elke transactie werkt EBN met limieten per wederpartij, [REDACTED]

[REDACTED] Voor Norg en Grijskerk, [REDACTED], spant EBN zichzelf in om de exposure per wederpartij onder de kredietlimieten te houden voor zover OTC gehandeld kan worden. Waar contractueel mogelijk zullen aanvullende zekerheden worden gevraagd. De exposure per partij ten opzichte van de limiet wordt door EBN dagelijks gemonitord.

Voor de volledigheid, de volgende risico's en beheersmaatregelen zijn geïdentificeerd ten aanzien van de vultaak van EBN:

Risico voor EBN Capital	Beheersmaatregelen	Restrisico
Bij een koude winter onttrekt EBN te veel gas aan de markt, waardoor er tekorten ontstaan met een prijsopdrijvend effect.	In overleg tussen EBN en KGG worden een aantal voorwaarden opgesteld, zoals een maximum aankoopprijs en een maximale negatieve spread. Deze voorwaarden moeten waarborgen dat in het geval van een koude winter, EBN niet onnodig gas uit de markt haalt, waardoor prijzen wellicht worden verhoogd. Ze waarborgen ook dat EBN niet tegen zeer hoge prijzen of een zeer negatieve spread gas opslaat.	
De doorbelasting van de kosten door de BFA is niet in lijn met de FSA	[REDACTED]	[REDACTED]
EBN is niet in staat om de kosten voor het vullen voor te financieren	De voorfinanciering is gemaximeerd op EUR 1.000 miljoen uit eigen middelen voor vullen Bergermeer. Daarnaast heeft EBN eigen middelen voor het voorfinancieren van het gas voor de PGI Alkmaar (250 mln.). Voor toekomstige vulkosten kunnen nog afspraken gemaakt worden.	Risico op optreden is zeer laag omdat het maximale uitstaande werkkapitaal is gelimiteerd tot EUR 1.000 miljoen + 250 miljoen voor de PGI Alkmaar.
De wederpartij die gaat betalen voor de levering van aardgas gaat failliet	Een deel van de verkopen loopt via de beurs. Het wederpartij risico is hierop vrijwel nihil, omdat dit risico door de clearingbank wordt afgedekt via het aanhouden van collateral door margin calls. Vaststellen van limieten per wederpartij in samenwerking met de BFA [REDACTED] TAQA als BFA zal zich ervoor inspannen om ervoor te zorgen dat de exposure per wederpartij onder de kredietlimiet blijft door de aankopen te spreiden over wederpartijen. Waar contractueel mogelijk zullen aanvullende zekerheden worden gevraagd. De exposure per partij ten opzichte van de limiet wordt door EBN dagelijks gemonitord.	Kans is zeer laag door de beheersmaatregelen.

6. Welke risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen worden getroffen om het risico voor het Rijk te minimaliseren? Heeft de budgettaire verantwoordelijke minister voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's, ook als de regeling op afstand van het Rijk wordt uitgevoerd?

De liquiditeitssteun wordt uitsluitend verstrekt voor het uitvoeren van een nauw omschreven publieke taak: het bereiken van een hogere vulgraad van de gasopslagen Norg en Grijskerk binnen de vooraf vastgestelde volumekaders en looptijd.

Zoals reeds aangegeven heeft deze lening nagenoeg geen additioneel risico voor het Rijk ten opzichte van de huidige situatie. Om de directe liquiditeitsbehoefte bij extreme prijsscenario's te verminderen, onderzoekt EBN actief de mogelijkheid om bij het vullen van de opslagen OTC-contracten toe te passen, in plaats van beurshandel via een centrale clearingpartij. OTC-contracten worden buiten de beurs om afgesloten met directe tegenpartijen, waardoor er geen margin call-verplichtingen ontstaan. Indien EBN voor het bereiken van een hogere vulgraad van Norg en Grijskerk OTC-contracten kan sluiten, kan dit de liquiditeitsdruk verlagen en daarmee de omvang van de benodigde overheidslening beperken al gaan OTC-contracten wel gepaard met extra counterparty risk. EBN is hierover in gesprek met betrokken partijen en rapporteert hierover in een periodiek overleg met het ministerie van KGG.

7. Bij complexe risico's: hoe beoordeelt een onafhankelijke expert het risico van het voorstel en de risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen van Rijk?

Gelet op de beperkte complexiteit van dit risico en vanwege de urgentie van de regeling is besloten om een onafhankelijke expert een oordeel te laten geven op de risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen. Bij de eerdere vormgeving van de regeling om Bergermeer te vullen is wel door een externe partij vastgesteld dat de combinatie van een subsidieregeling samen met de aangewezen partij ervoor zorgt dat er een goede kans is dat de doelstellingen van de regeling gehaald worden.

Vormgeving

8. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Is deze premie kostendekkend en marktconform. Zo nee, hoeveel budgettaire ruimte wordt het door het vakdepartement specifiek ingezet?

Voor de financieringskosten wordt een marktconforme premie vastgesteld die aan EBN wordt doorbelast. De premie is marktconform, omdat de gebruikte rente gebaseerd is op de EC-referentierente, die door de Europese Commissie wordt vastgesteld als representatieve basisrente voor markttransacties.

EBN betaalt niet alleen een vergoeding over de bedragen die het daadwerkelijk van de staat zal lenen, maar ook een vergoeding voor het beschikbaar stellen van de leenfaciliteit (commitment fee).

Element:	Percentage:	Toelichting:
Financieringskosten werkkapitaal		(Communication from the Commission on the revision of the method for setting the reference

⁵ Calculation of Base Rates and Margins According to the European Commission's 2008 Communication on Reference and Discount Rates, link: [248565f9-7b6e-411f-9aa9-08404deaded1_en](https://ec.europa.eu/economy_finance/248565f9-7b6e-411f-9aa9-08404deaded1_en)

		and discount rates OJ C 14, 19.1.2008, p. 6–9.)
Commitment fee leenfaciliteit		Voor het bepalen van een marktconforme fee is gekeken naar een vergelijkbare leenfaciliteit vanuit de Staat).

9. Hoe wordt de risicovoorziening vormgegeven?

Gegeven het ontbreken van risico en de korte duur van het risico wordt er geen risicovoorziening ingericht. Omdat de kans dat de lening wordt aangesproken nagenoeg nul is, wordt geen begrote schade voorzien.

10. Welke horizonbepaling wordt gehanteerd (standaardtermijn is maximaal 5 jaar)?

De instrumenten die worden ingezet hebben een korte horizon. Voor het opslagjaar 2025-2026 is de looptijd vanaf medio september tot en met 30 april 2026. EBN zal de rol van aangewezen partij voor het opslagjaar van 2025-2026 uitvoeren. Deze rol eindigt op 30 april 2026. Dit betekent dat de lening uiterlijk in april wordt terugbetaald. Vooralsnog is het niet mogelijk een concreter aflossingsschema uit te werken, omdat nog niet bekend of en zo ja wanneer EBN gebruik maakt van de faciliteit. Wanneer EBN hiertoe overgaat zal het aflossingsschema nader worden uitgewerkt.

11. Wie voert de risicoregeling uit en wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

Het betreft een eenmalige beschikking waarvoor het beheer en de verantwoording wordt gedaan door het ministerie van Klimaat en Groene Groei. De uitvoeringskosten zullen naar verwachting beperkt zijn.

12. Hoe wordt de regeling geëvalueerd, welke informatie is daarvoor relevant evaluatie en hoe wordt een deugdelijke evaluatie geborgd?

Vanwege de volatiliteit van de gasmarkt worden de ontwikkelingen nauw gevolgd. EBN voert een gescheiden boekhouding waarin KGG periodiek inzicht krijgt. Na afloop is deze informatie voor het ministerie van KGG ook beschikbaar om te evalueren.

⁶ Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld, link: [c_01420080119n100060009.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX:01420080119n100060009.pdf)

Toetsingskader risicoregelingen

Vultaak EBN 2026-2027

Gasopslagen hebben in de huidige gasmarkt een onmisbare rol en gevulde opslagen zijn voor het kabinet dan ook een belangrijke prioriteit. In het kader van de uitvoering van het staande beleid inzake het vullen van de gasopslagen, en in aanloop naar de inwerkingtreding van het voorstel voor de Wet bestrijden energieleveringscrisis (Wbe) medio 2027, is het van belang om in het opslagjaar 2026–2027 een aanvullende faciliteit beschikbaar te stellen, teneinde de overheid, via Energie Beheer Nederland (EBN), in staat te stellen bij te dragen aan de vulling van de gasopslagen wanneer de markt hierin onvoldoende voorziet. Deze faciliteit is gericht op het waarborgen van de benodigde vulgraad van de gasopslagen, conform de Europese verplichtingen en de nationale vulambitie die wordt vastgesteld op basis van het jaarlijkse vuladvies door Gasunie Transport Services (GTS). Door EBN in staat te stellen in 2026–2027 de gasopslagen voldoende te vullen wanneer marktpartijen hierin niet voorzien, wordt het staande beleid, zoals sinds de energiecrisis in 2022 ingezet, gecontinueerd.

Het toetsingskader richt zich specifiek op de financiële aspecten van het vullen van de gasopslagen door EBN en de daaraan verbonden risico's, en betreft het opslagjaar dat loopt van april 2026 tot november 2026, ten behoeve van de onttrekkingen uit de gasopslagen tot en met maart 2027 (hierna: 'opslagjaar 2026-2027'). Meer specifiek betreft het een leenfaciliteit voor EBN in het komende opslagjaar 2026–2027 voor liquiditeitssteun volgens uit handelsverplichtingen en voor aankoop van het te vullen gas, teneinde EBN in staat te stellen de opslagen Bergermeer, Norg en Grijpskerk te vullen voor zover de markt deze niet vult.

Toetsingskader risicoregelingen: gasopslag Norg en Grijpskerk

Probleemstelling en rol van de overheid

1. Wat is het probleem dat aanleiding is voor het beleidsvoorstel?

In het opslagjaar 2026–2027 is het nodig dat EBN, namens de overheid, kan bijspringen in de gasopslagen om de nationale en Europese vuldoelstellingen te behalen, voor zover marktpartijen niet voldoende vullen. Ten eerste is het van belang dat EBN, in lijn met de afgelopen jaren, kan bijspringen in de gasopslag Bergermeer indien de markt onvoldoende vult. Voor de gasopslagen Norg en Grijpskerk geldt dat, op basis van de afspraken binnen het Gasgebouw, GasTerra deze opslagen op 1 april 2026 leeg oplevert omdat de onderneming GasTerra eind 2026 ophoudt te bestaan. Voor dat jaar zijn er mogelijk geen andere marktpartijen met toegang tot deze opslagen, waardoor ze zonder aanvullend beleid leeg dreigen te blijven. Het vullen van Norg en Grijpskerk – met een totale opslagcapaciteit van 83 TWh van de 144 TWh op de Nederlandse opslagmarkt – is in 2026–2027 essentieel om te voldoen aan de Europese vulverplichting en de nationale vulambitie. Voor dat opslagjaar geldt een maximale vulling van 80 TWh door EBN in Norg, Grijpskerk en Bergermeer, waarbij [] TWh []% vulgraad, [] in Norg en Grijpskerk kan worden gerealiseerd en maximaal [] TWh in Bergermeer, voor zover de markt niet vult.

EBN heeft zonder lening onvoldoende middelen om deze taak te vervullen. EBN kan deze rol alleen op zich nemen indien, naast een subsidie voor de kosten die EBN maakt, een lening ter beschikking wordt gesteld voor (a) de aankoop van het te vullen gas en (b) liquiditeitssteun om margin calls bij beurshandel te kunnen voldoen.

2. Waarom rekent de centrale overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen?

Leveringszekerheid van gas is een publiek belang. De markt en meer bijzonder leveranciers en kleinverbruikers dragen in eerste instantie verantwoordelijkheid voor leveringszekerheid. Gezien recente (geopolitieke) ontwikkelingen op de Noordwest-Europese en mondiale gasmarkt vergen een actievare rol van de overheid, omdat Europese leveringszekerheidsdoelen en nationale vulambities niet zonder meer gehaald worden.

De centrale overheid rekent het borgen van een voldoende hoge vulgraad van de gasopslagen in 2026-2027 specifiek tot haar verantwoordelijkheid, omdat zonder aanvullende maatregelen deze gasopslagen onvoldoende gevuld blijven. Wanneer de markt faalt en onvoldoende zelfstandig vult, is EBN de enige partij die nog in staat is om de opslagen Norg en Grijpskerk gesubsidieerd aanvullend te vullen. Tevens is in de afgelopen jaren gebleken dat de markt niet altijd voldoende vult in de opslag Bergermeer, en dient EBN ook daar de mogelijkheid te hebben om aan te vullen indien de markt niet voldoende vult om zo de vuldoelstellingen te behalen. Omdat EBN het vullen van 80 TWh niet uit eigen middelen kan financieren, is het aan de centrale overheid om met een leenfaciliteit bij te springen. Daarmee borgt de overheid de publieke belangen van leveringszekerheid, voorzieningszekerheid en het voldoen aan Europese verplichtingen. Dit past binnen de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid om in te grijpen wanneer marktpartijen tekortschieten in het realiseren van essentiële publieke doelen. Zonder het vullen van Norg en Grijpskerk is het onmogelijk de leveringszekerheid in 2026-2027 te borgen. Dit alles zorgt potentieel voor grote leveringstekorten, hoge gasprijzen en maatschappelijke onrust. Tot slot wordt met het voldoende vullen van de gasopslagen, wanneer marktpartijen hierin niet voorzien, het staande beleid, zoals sinds de energiecrisis in 2022 ingezet, verder gecontinueerd en dient deze maatregel ter overbrugging tot inwerkingtreding van het voorstel voor de Wet bestrijden energieleveringscrisis (Wbe) dat naar verwachting medio 2027 in werking treedt. Deze regeling heeft hierdoor een korte looptijd.

3. Is het voorstel voor de risicoregeling:

- a. ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt, en/of**
- b. het beste instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd ten opzichte van andere beleidsinstrumenten? Maak een vergelijking met alternatieve beleidsinstrumenten.**

Het voorstel voor de risicoregeling voor 2026-2027 is primair gericht op compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt. Eind 2026 stopt GasTerra met haar rol in het Gasgebouw. Zij levert de gasopslagen Norg en Grijpskerk daarom op 1 april 2026 leeg op. Er is tot op heden nog geen marktpartij in beeld die de gasopslagen Norg en Grijpskerk zou willen vullen vanaf dat moment. Zonder overheidsingrijpen is de situatie mogelijk dat beide opslagen leeg blijven. EBN, als staatsdeelneming, is de afgelopen jaren door het kabinet aangewezen om in dat geval op te treden als partij die namens de staat de opslag vult in Bergermeer, voor zover de markt niet vult. EBN kan met het wetsvoorstel Wet bestrijden energieleveringscrisis, dat in 2027 in werking treedt, een structurele vultaak voor alle gasopslagen krijgen voor het geval de markt de gasopslagen onvoldoende vult. Daarom past het om, vooruitlopend op het wetsvoorstel en overeenkomstig staand beleid, EBN in 2026 een vultaak te geven. Voor het vullen van Norg en Grijpskerk in 2026-2027 is zowel een subsidie als liquiditeitssteun (lening) nodig.

Daarnaast is de leningsfaciliteit ook het beste instrument voor het bereiken van een optimale doelmatigheidswinst ten opzichte van alternatieve beleidsmaatregelen. Voor 2026-2027 zijn er naar verwachting geen haalbare alternatieven om de gasopslagen Norg en Grijpskerk voldoende te vullen. De opslagen zijn technisch en organisatorisch niet ingericht voor gebruik door meerdere partijen; IT-systemen en organisatie zijn afgestemd op één gebruiker. Er is bovendien geen aanleiding om aan te nemen dat marktpartijen met de NAM een contract zullen sluiten om toegang tot de gasopslagen Norg en Grijpskerk te bewerkstelligen. Mochten marktpartijen zich toch nog melden voor toegang tot de opslagen, dan is dit mogelijk. In het geval dat dit niet gebeurt, is het echter cruciaal dat de staat voldoende voorbereid is en EBN de financiële middelen heeft om deze vultaak op zich te nemen.

4. Op welke wijze wordt het nieuw aan te gane risico gecompenseerd door risico's vanuit andere risicoregelingen binnen de begroting te verminderen?

N.v.t.

Risico's en risicobeheersing

5. Wat zijn de risico's van de regeling voor het Rijk:

a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?

Voor 2026-2027 geldt dat EBN gefinancierd wordt voor het vullen van maximaal 80 TWh gas, verdeeld over Norg, Grijskerk en Bergermeer. Voor het jaar 2026-2027 is een lening voor werkkapitaal en liquiditeitssteun voor het vullen van Bergermeer, Norg en Grijskerk van in totaal € [redacted] mld. kasbudget nodig conform een middenscenario met een gasprijs van € [redacted]/MWh en margin call-behoefte tot € [redacted]/MWh (bijbehorende verplichtingenruimte: € [redacted] mld obv van hoog gasprijsscenario van [redacted]/MWh en margin call-behoefte tot € [redacted]/MWh). Deze lening wordt in 2027 weer volledig terugbetaald.

Voor de lening wordt voorgesteld één geïntegreerde financieringsfaciliteit op te zetten. Deze omvang van de financiering van inkoop en potentiële margin calls betreft namelijk communicerende vaten: als de inkoopprijs daalt dan neemt weliswaar de inkoop financiering zelf af, maar neemt de financiering voor potentiële margin calls evenredig toe en vice versa.

Het verschil met 2025-2026 is dat EBN in 2026-2027 in het geheel geen eigen liquide middelen [redacted] zal inzetten en daarmee dus zeker gaat trekken op de faciliteit om te voldoen aan margin calls bij prijsstijgingen. EBN heeft onvoldoende liquiditeit op de balans om margin calls binnen de dag op te kunnen vangen. Dit komt doordat het volume waarmee EBN werkt in 2026 veel groter is dan in 2025, waardoor een kleinere prijsstijging veel grotere effecten heeft op de liquiditeitsbehoefte.

Tot slot zal er een subsidie worden verstrekt voor kosten voor het vullen van Bergermeer, Norg en Grijskerk in 2026-2027 die is onderdeel van de Miljoenennota 2026.

b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding?

Deze trekkingsfaciliteit brengt nagenoeg geen risico met zich mee, zoals hierboven beschreven. Het rendement, zijnde het vergroten van de kans op het behalen van de Europese vuldoelstelling en nationale vulambitie, is moeilijk kwantificeerbaar. Leveringszekerheid van gas is echter cruciaal voor huishoudens en bedrijven in Nederland.

c. Wat is de inschatting van het risico voor het Rijk in termen van waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

Deze lening heeft nagenoeg geen additioneel risico voor het Rijk ten opzichte van de huidige situatie. EBN treft bovendien aanzienlijke beheersmaatregelen om de risico's binnen de vultaak zoveel mogelijk te beperken. Een deel van de aan- en verkopen van EBN loopt via de beurs. Het wederpartijrisico (het risico dat een transactie niet plaatsvindt cf. afgesproken prijs en volume) is hierop vrijwel nihil, omdat dit risico door de clearing bank wordt afgedekt via het aanhouden van collateral door margin calls. Een groot deel van de lening is voor margin calls bedoeld- waarmee de lening, die in deze wordt gekwalificeerd als risicoregeling, het risico voor deze transacties tot bijna nul beperkt.

[redacted]

Voor zover OTC gehandeld wordt zal EBN zich inspannen om de exposure per wederpartij onder de kredietlimieten te houden voor zover OTC gehandeld kan worden. Waar contractueel mogelijk zullen aanvullende zekerheden worden gevraagd. De exposure per partij ten opzichte van de limiet wordt door EBN dagelijks gemonitord.

Voor Norg en Grijskerk, [REDACTED], spant EBN zichzelf in om de exposure per wederpartij onder de kredietlimieten te houden voor zover OTC gehandeld kan worden. Waar contractueel mogelijk zullen aanvullende zekerheden worden gevraagd. De exposure per partij ten opzichte van de limiet wordt door EBN dagelijks gemonitord.

Voor de volledigheid, de volgende risico's en beheersmaatregelen zijn geïdentificeerd ten aanzien van de vultaak van EBN:

Risico voor EBN Capital	Beheersmaatregelen	Restrisico
Bij een koude winter onttrekt EBN te veel gas aan de markt, waardoor er tekorten ontstaan met een prijsopdrijvend effect.	In overleg tussen EBN en KGG worden een aantal voorwaarden opgesteld, zoals een maximum aankoopprijs en een maximale negatieve spread. Deze voorwaarden moeten waarborgen dat in het geval van een koude winter, EBN niet onnodig gas uit de markt haalt, waardoor prijzen wellicht worden verhoogd. Ze waarborgen ook dat EBN niet tegen zeer hoge prijzen of een zeer negatieve spread gas opslaat.	
De doorbelasting van de kosten door de BFA is niet in lijn met de FSA	[REDACTED]	[REDACTED]
De wederpartij die gaat betalen voor de levering van aardgas gaat failliet	[REDACTED] Het wederpartij risico is hierop beperkt, omdat dit risico door de clearing bank wordt afgedekt via het aanhouden van collateral door margin calls. Naast beurstransacties zal EBN mogelijk een deel van de in- en verkopen bilateraal met wederpartijen uitvoeren. In dat geval werkt EBN met limieten per wederpartij ([REDACTED]). [REDACTED]. Op basis van deze bronnen wordt bepaald welk percentage van het eigen vermogen van de wederpartij als limiet wordt gehanteerd. De exposure per partij ten opzichte van de limiet wordt door EBN dagelijks gemonitord.	Kans is zeer laag door de beheersmaatregelen.
EBN is operationeel niet klaar om Norg en Grijskerk te vullen	Er wordt bij EBN hard gewerkt aan het mogelijk maken van vulling van de bergingen Norg en Grijskerk en zal alleen contracten aangaan waar zij operationeel klaar voor is. EBN zal pas handelsposities innemen indien contractuele toegang tot de bergingen geregeld is en er redelijkerwijs vanuit gegaan kan worden dat EBN daadwerkelijk operationeel in staat zal zijn om vanaf 1 april 2026 fysieke leveringen aan de bergingen te verrichten. Indien EBN toch niet tijdig gereed is zal EBN reeds ingenomen posities doorrollen of afwikkelen. [REDACTED]	Laag rest risico

6. Welke risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen worden getroffen om het risico voor het Rijk te minimaliseren? Heeft de budgettair verantwoordelijke minister voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's, ook als de regeling op afstand van het Rijk wordt uitgevoerd?

De liquiditeitssteun wordt uitsluitend verstrekt voor het uitvoeren van een nauw omschreven publieke taak: het vullen van de gasopslagen Norg, Grijskerk en Bergermeer binnen de vooraf vastgestelde volumekaders en looptijd. De lening voor de margin calls is in zichzelf een risicomitigerend onderdeel van de handelsstrategie van EBN. Hiermee verzekert EBN namelijk het

tegenpartijrisico bij een centrale tegenpartij. Met deze lening kan de publieke taak met minder financieel risico worden uitgevoerd door EBN.

Zoals reeds aangegeven veroorzaakt deze lening nagenoeg geen risico voor het Rijk ten opzichte van de huidige situatie. Om de directe liquiditeitsbehoefte bij extreme prijsscenario's te verminderen, onderzoekt EBN actief de mogelijkheid om bij het vullen van de opslagen via over the counter (OTC)-constructies¹ te vullen, in plaats van beurshandel via een centrale clearingpartij. OTC-contracten worden buiten de beurs om afgesloten met directe tegenpartijen, waardoor er geen margin call-verplichtingen ontstaan. Indien EBN voor het vullen van Norg en Grijpskerk OTC-contracten kan sluiten, kan dit de liquiditeitsdruk aanzienlijk verlagen en daarmee de omvang van de benodigde overheidslening beperken. Dit gaat echter wel gepaard met extra counterparty risk. EBN is hierover in gesprek met betrokken partijen en rapporteert hierover in een periodiek overleg met het ministerie van KGG.

7. Bij complexe risico's: hoe beoordeelt een onafhankelijke expert het risico van het voorstel en de risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen van Rijk?

Gelet op de beperkte complexiteit van dit risico en vanwege de urgentie van de regeling is besloten om een onafhankelijke expert een oordeel te laten geven op de risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen. Bij de eerdere vormgeving van de regeling om Bergermeer van 2022 tot en met 2025 is wel door een externe partij vastgesteld dat de combinatie van een subsidieregeling samen met de aangewezen partij ervoor zorgt dat er een goede kans is dat de doelstellingen van de regeling gehaald worden.

Vormgeving

8. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Is deze premie kostendekkend en marktconform. Zo nee, hoeveel budgettaire ruimte wordt het door het vakdepartement specifiek ingezet?

Voor de financieringskosten wordt een marktconforme premie vastgesteld die aan EBN wordt doorbelast. De premie is marktconform, omdat de gebruikte rente gebaseerd is op de EC-referentierente, die door de Europese Commissie wordt vastgesteld als representatieve basisrente voor markttransacties.

EBN betaalt niet alleen een vergoeding over de bedragen die het daadwerkelijk van de staat zal lenen, maar ook een vergoeding voor het beschikbaar stellen van de leenfaciliteit (commitment fee).

Element:	Percentage:	Toelichting:
Financieringskosten werkkapitaal		
Commitment fee leenfaciliteit		Voor het bepalen van een marktconforme fee is gekeken naar

¹ Een OTC-contract is een rechtstreeks handelscontract tussen twee partijen buiten de beurs om, waarbij geen margin calls nodig zijn.

² Calculation of Base Rates and Margins According to the European Commission's 2008 Communication on Reference and Discount Rates, link: [248565f9-7b6e-411f-9aa9-08404deaded1_en](https://ec.europa.eu/economy_finance/248565f9-7b6e-411f-9aa9-08404deaded1_en)

³ Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld, link: [c_01420080119nl00060009.pdf](https://ec.europa.eu/economy_finance/01420080119nl00060009.pdf)

		een vergelijkbare leenfaciliteit vanuit de Staat (aan Tennet).
--	--	--

9. Hoe wordt de risicovoorziening vormgegeven?

Gegeven het ontbreken van risico en de korte duur van het risico wordt er geen risicovoorziening ingericht. Tevens betreft dit een risicoregeling zonder begrote schade.

10. Welke horizonbepaling wordt gehanteerd (standaardtermijn is maximaal 5 jaar)?

De instrumenten die worden ingezet hebben een korte horizon. Voor het opslagjaar 2026-2027 is de looptijd van 1 november 2025 tot en met 30 april 2027. EBN zal de rol van aangewezen partij voor het opslagjaar van 2026-2027 uitvoeren. Deze rol eindigt op 30 april 2027. Dit betekent dat de lening uiterlijk voor de zomer van 2027 wordt terugbetaald. Vooralsnog is het niet mogelijk een concreter aflossingsschema uit te werken, omdat nog niet bekend of en zo ja wanneer EBN gebruik maakt van de faciliteit. Wanneer EBN hiertoe overgaat zal het aflossingsschema nader worden uitgewerkt

11. Wie voert de risicoregeling uit en wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

Het betreft een eenmalige beschikking waarvoor het beheer en de verantwoording wordt gedaan door het ministerie van Klimaat en Groene Groei. De uitvoeringskosten zullen naar verwachting beperkt zijn.

12. Hoe wordt de regeling geëvalueerd, welke informatie is daarvoor relevant evaluatie en hoe wordt een deugdelijke evaluatie geborgd?

Vanwege de volatiliteit van de gasmarkt worden de ontwikkelingen nauw gevolgd. EBN voert een gescheiden boekhouding waarin KGG periodiek inzicht krijgt. Na afloop is deze informatie ook beschikbaar om te evalueren.

Klimaat en groene Groei

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Auteur

[Redacted signature block]

TER BESLISSING

Datum

11 september 2025

Kenmerk

KGG / 101116882

nota
TER BESLISSING

Kamerbrief over leenfaciliteit vultaak EBN in
gasopslag

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

Op 21 augustus is de Ministerraad akkoord gegaan met het verbreden van de vultaak voor EBN naar de gasopslagen Norg en Grijskerk, voor zowel het huidige vulseizoen als het volgende jaar. Met deze Kamerbrief en de toetsingskaders risicoregelingen (als bijlages bij de Kamerbrief) worden de Tweede en Eerste Kamer hierover geïnformeerd. Deze stukken worden op Prinsjesdag verstuurd.

Geadviseerd besluit

U kunt instemmen met verzending van de brief aan beide Kamers.

Kernpunten

- De gasopslagen in Nederland worden momenteel goed gevuld. In Nederland waren de opslagen op 1 september gemiddeld voor ruim 65% gevuld. Het tussentijdse Europese vuldoel is daarmee behaald.
- Mocht de vulling door marktpartijen achterblijven, dan kan de overheid, net als voorgaande jaren, via EBN ingrijpen. Daarbij is het wenselijk dat EBN haar vultaak naar meerdere gasopslagen in Nederland uitbreidt met het oog op het einde van GasTerra.
- Op de gasbeurs worden veel transacties gedaan via termijncontracten. Daarbij moeten bedrijven een bedrag aan zekerheid (margin) storten. Als de gasprijs sterk stijgt of daalt, verandert de waarde van die contracten en kan er extra zekerheid worden gevraagd middels margin calls. In tijden van grote prijsschommelingen kunnen deze bedragen enorm oplopen.
- Gelet op de uitbreiding van de vultaak van EBN wordt een leningsfaciliteit van maximaal € 1,5 mld. ter beschikking gesteld. Hierdoor worden eventuele liquiditeitsproblemen door extra transacties op de gasbeurs voor EBN gemitigeerd.

- Voor de vultaak voor 2026-27 worden eveneens middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de aankoop van het werkgas en liquiditeitssteun voor margin calls. Dit wordt gedaan met een subsidie en leenfaciliteit. Over de precieze invulling lopen nog afrondende gesprekken.
- Indien er sprake is van netto-kosten (na verrekening met de opbrengsten uit de vultaak, bezien over meerdere jaren), worden deze via een heffing in rekening gebracht bij de gebruikers.
- Budgettaire verwerking vindt plaats in de begroting die op Prinsjesdag aan de Kamer wordt verzonden.
- Met deze Kamerbrief worden beide Kamers geïnformeerd over de verbreding van de vultaak.
- De laatste openstaande punten zijn in de Kamerbrief verwerkt: de vulgraad op 1 september is toegevoegd en n.a.v. laatste afstemming is nog een beperkt aantal feitelijke aanpassingen gedaan in de brief.
- In de bijlagen – de toetsingskaders – is de bedrijfsvertrouwelijke informatie gelakt. De volledige versie van de toetsingskaders worden in de Kamer vertrouwelijk ter inzage gelegd. Dit is ook in de Kamerbrief toegevoegd (colofon).